

ماهنامه علمي پژوهشي

مهندسی مکانیک مدر س

طراحي و ساخت ربات مينياب عنكبوتي بر اساس مكانيزم كلن

 ^{2} بهنام میری بور فرد * ، عاطفه حسنی ^{2} ، سمانه فرهانی ^{2} ، محمد جواد نجاری

1- استادیار ، مهندسی رباتیک، دانشگاه صنعتی همدان، همدان

2- كارشناس، مهندسي رباتيك، دانشگاه صنعتي همدان، همدان

* همدان، صندوق پستی 579-65155، bmf@hut.ac.ir

اطلاعات مقاله

مقاله پژوهشی کامل دريافت: 17 دى 1393 پذيرش: 18 بهمن 1393 ارائه در سایت: 16 اسفند 1393

کلید واژگان: ربات مین یاب عنکبوتی مكانيزم كلن فلزياب القاى پالس كنترل تله اپراتور

در این مقاله چگونگی طراحی و ساخت یک نمونه آزمایشگاهی از ربات مین یاب عنکبوتی بر اساس مکانیزم کلن نشان داده شده است. مراحل انجام کار عبارتند از: مدلسازی، طراحی و ساخت بخشهای مکانیکی و الکتریکی ربات، طراحی و ساخت مین یاب و همچنین برنامه ریزی و کنترل ربات. ابتدا پس از بررسی مکانیزمهای مختلف، مکانیزم کلن برای جابجایی ربات انتخاب شده است. سپس، مکانیزم در نرم افزار کتیا مدلسازی شده و شبیه سازیهای لازم انجام شده است تا از درستی عملکرد آن اطمینان حاصل شود. با در نظر گرفتن هشت نمونه از این مکانیزم به عنوان پاهای ربات، شاسی و پاهای ربات ساخته شده است. به منظور اضافه کردن قابلیت مین یابی به ربات، مدار فلزیاب از نوع القای پالس طراحی و ساخته شده است. این فلزیاب قابلیت تشخیص فلز تا برد یک متر را دارد. برای کنترل ربات از کنترل تله اپراتور استفاده شده است و یک اپراتور می تواند تا شعاع 300 متر در فضای باز ربات را از راه دور و به وسیله کامپیوتر کنترل کند. با ارتقاء مدارهای فلزیاب و مدار کنترل ربات و تقویت بدنه آن می توان از این ربات به صورت عملیاتی استفاده نمود. مزیت اصلی ربات ساخته شده این است که در زمین های واقعی آلوده شده با مین، میتواند به راحتی از موانع عبور کند و قادر است در سطوح ناهموار تعادل خود را حفظ نماید. همچنین مکانیزم جابجایی این ربات نسبت به مکانیزم های شنی سطح تماس کمتری با زمین دارد و این امر در مین یابی یک مزیت محسوب می شود.

Design and fabrication of a minesweeper spider robot based on the Klann mechanism

Behnam Miripour Fard 1*, Atefeh Hassani², Samaneh Farhani², Mohammad Javad Najari²

- 1- Department of Robotics Engineering, Hamedan University of Technology, Hamedan, Iran.
- 2- Department of Robotic Engineering, Hamedan University of Technology, Hamedan, Iran.
- * P.O.B. 579 -65155, Hamedan, Iran, bmf@hut.ac.ir

ARTICLE INFORMATION

Original Research Paper Received 07 January 2015 Accepted 07 February 2015 Available Online 07 March 2015

Keywords: Minesweeper spider robot Klann Linkage PI metal detector Tele- operator control

ABSTRACT

In this paper, designing and fabrication of a prototype of the spider robot is presented. The mechanical and electrical design of the robot is described and then programming and control are addressed. First, after surveying various mechanisms for legged locomotion, the Klann mechanism has been selected for robot locomotion. The mechanical model has been build using CATIA software and simulations have been done for validation of the performance of the m. The spider-like robot has eight legs. To add the ability of mine detection to the robot, PI metal detector circuit has been designed and made. This circuit has the ability to detect metal but does not recognize the type of metal and its range is about 1 m. Tele-operation control method has been used to control the robot in which the operator can remotely (up to a radius of 300 m) control the robot using a computer. The performance of the robot can be improved using metal detectors circuit. The advantages of spider robot with Klann mechanism is its easily tackling of the obstacles and maintaining the balance on uneven terrain or sandy surfaces

است که مکانیزم های چرخدار در سطوح ناهموار و غیر هم سطح توانایی حفظ تعادل را نداشته و احتمال واژگون شدن آنها بسیار است، اما مکانیزم پادار در نظر گرفته شده برای این ربات توانایی حفظ تعادل در شرایط مشابه را دارد. همچنین این مکانیزم نسبت به مکانیزمهای شنی سطح تماس کم-تری با زمین داشته و احتمال قرارگیری آن روی مین بسیار کمتر است، و هرچه بدنه ساخته شده سبکتر باشد، احتمال انفجار مین نیز کمتر خواهد

ایده اولیه انجام پژوهش حاضر بر اساس پیشنهادی که در مرجع [1]

1- مقدمه

امروزه یکی از دغدغههای کشورهایی که در برههای از زمان درگیر جنگ بودهاند، مسئله مناطق مین گذاری شده است. اگرچه تاکنون رباتهای مین یاب با مکانیزم های حرکتی متفاوتی ساخته شدهاند، با این وجود هم چنان برای نوآوری در این راستا راههای بسیاری وجود دارد. رباتهای مین یابی که تاکنون ساخته شدهاند عموماً دارای مکانیزم حرکتی چرخدار و یا شنی می باشند. در این مقاله مکانیزم حرکتی یادار عنکبوتی برای ربات در نظر گرفته شده است. مزیت این مکانیزم نسبت به مکانیزمهای چرخدار این

برای استفاده از این مکانیزم در رباتهای مین یاب شده است، قرار دارد. برای پرهیز از طولانی بودن مقاله، از پرداختن به مرور پژوهشهای پیشین خودداری می شود و از خوانندگان دعوت می شود برای آشنایی با ادبیات پروژه و همچنین پژوهشهای پیشین به مرجع [1] مراجعه کنند.

در این مقاله با این ایده که می توان بر روی مکانیزم حرکتی پادار کلن یک برد فلزیاب نصب کرد به بررسی این موضوع پرداخته و یک نمونه اولیه از این ربات ساخته شده و آزمایشهای اولیه بر روی آن انجام شده است. قابل ذکر است که نمونه ساخته شده، صرفاً یک نمونه اولیه با هدف بررسی عملکرد است که به طور کامل در آزمایشگاه رباتیک دانشگاه صنعتی همدان طراحی و ساخته شده است. واضح است که برای استفاده عملیاتی از این ربات، ساختار بدنه ربات و بردهای کنترل و مینیاب بایستی ارتقاء یابند.

2- مكانيك ربات

برای ساخت رباتهای عنکبوتی معمولاً از دو نوع مکانیزم کلن و یا یانسن ا استفاده میکنند. این دو مکانیزم برای موارد مختلفی استفاده میشوند و ساختار متفاوتی دارند اما هر دو برای گام برداشتن ربات، مکانیزمهای مناسبی هستند [1]. در ادامه این دو مکانیزم معرفی میشوند.

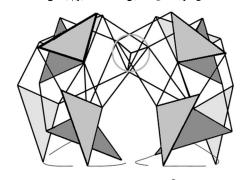
2-1- مكانيزم يانسن

8 این مکانیزم که برای داشتن حرکتی روان معرفی شده است مکانیزمی و رابطی است و برای طی کردن یک چرخه نیاز به سه پا دارد. این سه پا همانطور که در شکل 1 و شکل 2 نشان داده شده است از مفصل لنگ به هم متصلاند و رابطهای لنگ هریک از آنها نسبت به هم 120 درجه اختلاف فاز دارند و با یک دور دوران کامل مفصل لنگ یک قدم برداشته میشود. ارتفاع هر گام در درجه اول به اتصال موازی در پا بستگی دارد که باعث یک دور چرخش کامل پایینی ترین قسمت مکانیزم می شود [1].

در شکل 2 چگونگی اتصال سه مکانیزم یانسن برای طی کردن یک چرخه حرکتی نشان داده شده است. که با اتصال سه پا در هر سمت مکانیزم عنکبوتی شش پا ایجاد شده است.

شکل 1 رابطهای تشکیل دهنده مکانیزم یانسن

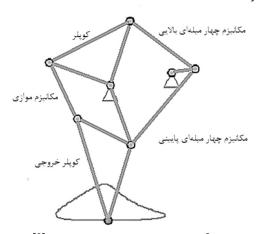
شكل 2 چرخه حركتي مكانيزم يانسن

2-2- مكانيزم كلن

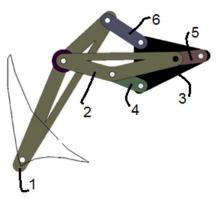
مکانیزم کلن نسبت به مکانیزم یانسن ساختار ساده تری دارد و مسیر مورد نظر را به خوبی مکانیزم یانسن طی می کند. کلن یک مکانیزم $\mathbf{6}$ رابطی یک درجه آزادی است که شامل یک لنگ برای تولید حرکت و دو آونگ برای انتقال حرکت به رابط خروجی است. رابط خروجی به عنوان ساق پا عمل می-کند و نقطهی انتهایی آن روی زمین قرار می گیرد. یک رابط هم بعنوان رابط بین لنگ و آونگ و ساق قرار دارد. برای اینکه ربات قدم بردارد حداقل به دو پا نیاز داریم. این دو پا در نقطهی $\mathbf{5}$ با هم مشترکاند و با اختلاف موقعیت یا نیاز داریم. این دو پا در نقطهی $\mathbf{5}$ با هم مشترکاند و با اختلاف موقعیت مکانیزم یک قدم برمی دارد.

ارتفاع هرگام در ربات با دوران بازوی رابط که از یک طرف به لنگ و از سمت دیگر به وسط رابط خروجی وصل است تغییر میکند. که این رابط از وسط به آونگ پایینی متصل بوده و مسیری دایره ای را طی میکند [2].

شکل 8 مکانیزم کلن را در یک سیکل حرکتی نمایش می دهد و در شکل 4 مسیری که نقطه نهایی مکانیزم در یک چرخه طی می کند قابل مشاهده است. در شکل 4 رابط 1, رابط خروجی است که پای ربات محسوب می شود و عمل اصلی قدم برداشتن را اجرا می کند. رابط 2, رابطی است بین رابط 5 و رابط 4 که عملیات قدم برداشتن را همگام می نماید. رابط 4, نامین است و باید ثابت باشد. رابط 4, پاندولی است که به وسیله رابط 2 حرکت را به مفصل میانی رابط خروجی 1 منتقل می کند. رابط 1 لنگ است و محرک مکانیزم محسوب می شود و رابط 1, پاندول دیگری است که رابط خروجی را از قسمت بالای رابط کنترل می کند تا دقیقا روی مسیر مورد نظر حرکت کند و منحرف نشود.

شکل 3 نمایش مکانیزم کلن در یک سیکل حرکتی [2]

شکل 4 مسیری که رابط 1 در یک چرخش کامل رابط 5 طی می کند.

به دلیل سادگی در طراحی و دقت کافی، این مکانیزم انتخاب شده است. اما از آنجا که ربات عنکبوتی معمولاً دارای شش پا است در صورت استفاده از این مکانیزم، ربات قادر به دور زدن نیست و برای رفع این مشکل ربات هشت پا در نظر گرفته شده است، تا هر چهار پا به یک موتور وصل شود و با کنترل موتورها قابلیت دور زدن به ربات اضافه گردیده است. در صورت استفاده از مکانیزم یانسن علاوه بر پیچیدگی به علت تعداد رابطهای بیشتر، وزن بالایی برای ربات ایجاد میشود، در نتیجه در این ربات از مکانیزم کلن به عنوان مكانيزم حركتي استفاده شده است.

2-3- طراحي مكانيزم

هدف از آنالیز یا تحلیل مکانیزم ها یافتن فاصله و زاویه، سرعت خطی و زاویهای، شتاب خطی و زاویهای و نیرو و گشتاور در اعضا و مفاصل یک مکانیزم معین است. این درحالی است که هدف از سنتز مکانیزم، طراحی یک مکانیزم است که حرکت مشخصی را تولید کند. سنتز مکانیزمها بر دو نوع است، سنتز نوع و سنتز ابعاد. سنتز نوع عبارت است از تعیین نوع مکانیزم (میلهای، چرخ دندهای، بادامک و غیره) نوع اتصالات مکانیزم، تعداد اعضای مکانیزم و تعداد درجات آزادی مکانیزم. سنتز ابعاد عبارت است از تعیین ابعاد اصلی و موقعیت اولیه اعضای مکانیزم برای ایجاد یک وظیفه معین. برای سنتز ابعادی مکانیزمها نیز دو روش اصلی سنتز تحلیلی و سنتز هندسی وجود دارد. روش تحلیلی دقت زیادی دارد و از قابلیت برنامه نویسی توسط کامپیوتر برخورداراست. در مقابل روش هندسی یا ترسیمی سریع به نتیجه میرسد و دقت آن تابع دقت ابزار ترسیم است. اما اگر از نرم افزارهای نقشه کشی مانند اتوکد استفاده شود، دقت روش ترسیمی در حد دقت روش تحلیلی خواهد بود [3].

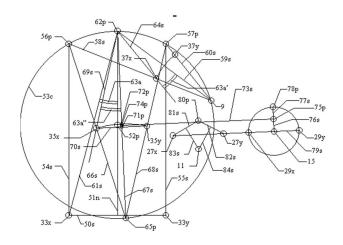
در مقاله حاضر برای طراحی مکانیزم کلن از سنتز ابعادی و روش ترسیمی در نرم افزار اتوکد استفاده شده است تا محل مفاصل نسبت به هم و در نتیجه طول رابطها به دست آید. طراحی این مکانیزم شش رابطی به روش ترسیمی به شش ورودی نیاز دارد، در واقع میتوان شش پارامتر را به دلخواه انتخاب کرد و مکانیزمهای متفاوتی به دست آورد. دادهای که ابتدای کار به آن نیاز است اندازهی بزرگی هر گام است، یعنی بیشینه طول هر قدم که به کاربرد مکانیزم و انتظاری که از ربات میرود، بستگی دارد [2].

در شكل 5 نقاطى كه بيانگر نقاط مفصلى هستند، عبارتند از 35x ،33x، 37x، 29x ،27x، و 15. پسوند x بيانگر محل مفاصل در وضعيتي است که مکانیزم در حالتی است که پا در کشیده ترین حالت است و کاملاً باز شده و یسوند ۷ بیانگر محل مفاصل در حالتی است که یا کاملا بسته شده است. نقاط ثابت 9 و 11 و 15، محل مفاصل ثابت زمين اند [2].

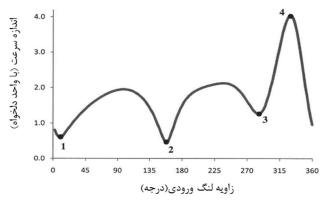
همچنین با چرخیدن 360 درجه رابط لنگ، تغییرات سرعت نقطه پایانی مکانیزم کلن به صورت منحنی نشان داده شده در شکل 6 می باشد. نقطه پایانی که محل اتصال ساق پا با زمین است با عبور از نقاط 1 تا 4 با سرعت متناظر رو به جلو گام برمی دارد.

$^{-}$ 4-2 شبیه سازی بدنه ربات در نرم افزار کتیا $^{-}$

برای اطمینان از درستی محاسبات و ایفای نقش صحیح نقاط بدست آمده به عنوان مفاصل ربات، مكانيزم در نرم افزار كتيا شبيه سازى شده است. روش کار چنین است که بعد از انجام محاسبات و به دست آوردن محل هر مفصل و اندازه هر رابط، برای هر رابط شکل خاصی در نظر گرفته شده است و آنها با

شكل 5 روش ترسيمي طراحي مكانيزم كلن [2]

شکل 6 نمودار سرعت نقطه پایانی بر حسب زاویه لنگ در یک چرخه حرکت [2]

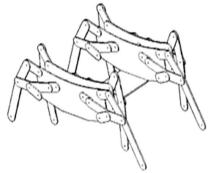
ابعاد و اندازههای مشخص در قسمت "پارت دیزاین²" نرمافزار کتیا رسم شدهاند، برای رابطها ضخامت سه میلی متر در نظر گرفته شده است. علت انتخاب این ضخامت آگاهی از وجود ضخامت پلکسیهای استاندارد موجود در بازار بوده است.

بعد از طراحی در پارت دیزاین نوبت به اسمبل کردن مکانیزم میرسد، در قسمت " اسمبل ديزاين^{3 "} نرمافزار كتيا، همه پارتها فراخواني مي شوند و سپس طوری کنار هم قرار داده میشوند که مکانیزم کلن تشکیل شود، برای اطمینان از صحت عملکرد مکانیزم طراحی شده، قیدهای هم محوری در مفاصل اعمال شده و برای اینکه صفحات با هم برخورد نکنند از قیود فاصلهی صفحات استفاده گردیده است، این قیود در واقع شرایط طبیعی موجود را تا حدی در مدل ایجاد شده اعمال می کنند، بعد از اعمال قیود رابط لنگ مکانیزم حول محور مفصل خود چرخانده میشود تا مکانیزم آن گونه که مد نظر بوده حرکت داده شده و درستی عملکرد آن مشاهده شود. مدل بدنه شبیه سازی شده ربات در شکل 7 نشان داده شده است.

در انتها نقشههای پارتها در محیط "درفتینگ⁴" فراخوانده میشوند. در این محیط نقشههای یک بعدی از هر لینک به دست میآید که میتوان آنها را کنار هم قرار داد و برای برش با لیزر از این نقشه که قابل تبدیل به فایل اتوکد⁵ است، استفاده نمود.

²⁻ Part Design 3- Assemble Design

⁴⁻ Drafting 5- Auto CAD

شکل 7 بدنه شبیه سازی شده ربات در نرم افزار کتیا

^{1} 5-2 شبیه سازی چرخدنده ها در نرم افزار اینونتور ^{1}

برای انتقال قدرت و حرکت موتورها، به پاهای این ربات از چرخدنده استفاده شده است. در طراحی این چرخدندهها محدودیتهایی وجود داشت که طراحي براساس آنها صورت گرفته است. اولين آنها طراحي چرخدندهها با توجه به میزان قدرت و سرعت دوران موتورها است، موتورها می توانستند از نوع سرعت بالا و گشتاور پایین انتخاب شوند و با طراحی گیربکس مناسب قدرت و سرعت مورد نظر را به پاها انتقال دهند اما این کار با توجه به فضای محدود برای چرخدندهها با پیچیدگی هایی همراه میشد که زمان و هزینه های زیادی را میطلبید لذا آنچه طراحی شد، انتخاب موتورها با دور و گشتاور متناسب و انتقال قدرت و حرکت با نسبت تبدیل یک به پاها بود که دقیقاً قدرت و سرعت موتورها را به پاها انتقال میداد.

محدودیت دیگری که چرخدندهها میبایست با توجه به آن طراحی می گردید، فواصل ثابت و غیرقابل تغییر مراکز چرخدندهها بود که باتوجه به طراحی هایی که برای کل ربات انجام گرفته بود، از قبل مشخص شده بودند. لذا با توجه به فاصله 80 سانتی متری بین مراکز و نسبت تبدیل 1، چرخدندهها در نرمافزار اینونتور طراحی شدند. در جدول 1 پارامترهای چرخدندهها بیان شده است. با توجه به محدودیتهای بیان شده چرخدنده ها با در نظر گرفتن محل شفتها و پخ موجود روی شفت موتورها طراحی شدند. در شکل 8 نمایی از اتصال چرخدندهها در نرم افزار اینونتور نشان داده شده

جدول 1 جدول پارامترهای چرخدندهها

, e , , , e, . e, .		
اندازه (واحد اندازه گیری)	نماد پارامترها	نام پارامترها
1(ul)	i	نسبت چرخدنده
3(mm)	m	واحد ³
0(deg)	β	ر زاویه پیچشی
20 (deg)	α	زاویه فشار ⁵
80(mm)	a_w	فاصله از مرکز ⁶
78 (mm)	a	فاصله از مرکز تولید شده ⁷
9/425 (mm)	p	کمان گام ⁸
8/856 (mm)	p_{tb}	⁹ کمان مبنا
1/4211(ul)	ε	10 نسبت برخورد

¹⁻ Inventor

شکل 8 نمای اتصال چرخدنده ها در نرم افزار اینونتور

3- مواد استفاده شده برای ساخت

با توجه به اینکه این ربات باید مجهز به مدار فلزیاب برای تشخیص مین باشد، برای از بین بردن اثر اغتشاش و نویز، از بدنهی فلزی برای ربات استفاده نشده است پس جنس ربات طوری انتخاب شده است که توانایی تحمل وزن ها و قابلیت برش با لیزر را داشته باشد. از این رو برای ساخت بدنه ربات از پلکسی (متیل متاکریلات¹¹ توسعه یافته) استفاده شده است. در صورت انتخاب ضخامت مناسب، این جنس عملکرد خوبی در تحمل وزن دارد و در برابر تنشها و کرنشها از مقاومت خوبی برخوردار است، اما در زمینهای عملیاتی نمی توان از این جنس استفاده کرد چرا که در برخورد با اجسام سخت و سفت مانند سنگ خورده می شود و تنها برای ارائه نمونه اولیه مناسب است. برای برش چرخ دنده ها نیز از این جنس استفاده شده است. برای ایجاد فواصل بین رابطها از تفلون استفاده شده است. این ماده نیز نوعی یلاستیک فشرده است که به علت وزن کمتر نسبت به فلز، انتخاب گردیده

4- ساخت و مونتاژ ربات

بعد از برش قطعات، ساخت بدنه ربات آغاز می شود. ابتدا رابطهای مربوطه با پیچ و مهره از نقاط مفصلی به هم وصل شده و برای این کار از سیستم دو مهرهای استفاده شده است به طوری که در انتهای پیچ دو مهره روی هم بسته شدهاند که با چرخیدن هر پیچ، مهرهها روی هم میلغزند و در نتیجه روی رزوه پیچها جابجا نمیشوند. این سیستم این امکان را دارد که از پیچ و مهره به عنوان اسپیسر ¹² استفاده شود.

سپس موتورها به بدنه متصل شدند و بعد چرخ دندهها در محل در نظر گرفته شده ثابت شدند. بعد از آماده شدن برد فلزیاب در جعبهای پلاستیکی قرار گرفت و سیس در قسمت زیرین ربات جای داده شد. برد کنترل ربات نیز در فضای ایجاد شده در وسط بدنه ربات قرار داده شد تا امکان دسترسی به آن باشد.

برای مشاهده چگونگی عملکرد ربات در قسمت فوقانی بدنه، صفحهای از جنس پلکسی در نظر گرفته شده است که با قرار گرفتن ال_سی_دی ^{13} روی این صفحه می توان ولتاژهای مربوط به موتورها و فلزیاب را مشاهده کرد و در صورت عدم عملکرد مناسب، ربات را متوقف نمود. همچنین بر روی این صفحه، بازر ¹⁴ برای هشدار در صورت یافتن فلز و پتانسیومترهای مربوط به تنظیم حساسیت برد فلزیاب قرار دارند. استپ موتور و سنسور مانع یاب که بر روی آن قرار می گیرد نیز روی این صفحه و کاملا در وسط بدنه ربات قرار

²⁻ Gear ratio

³⁻ Module

⁴⁻ Helix angle

⁵⁻ Pressure angle

⁶⁻ Center distance

⁷⁻ Product center distance 8- Circular pitch

⁹⁻ Base circular pitch

¹⁰⁻ Contact ratio

¹¹⁻ Methyl methacrylate

¹²⁻ Spacer

¹⁴⁻ Buzzer

داده شده است تا برای اسکن محیط، دیدی کامل و مناسب داشته باشد.

برای اتصال سیمپیچ فلز یاب به ربات بازویی از جنس پلکسی در نظر گرفته شده است که بر پیچهای سرتاسری اتصال بدنه ربات سوار شده و با ارتفاعی قابل تغییر از سطح زمین قرار می گیرد. در شکل 9 بدنه ساخته شده ربات را مشاهده می نمایید.

لازم به دکر است که این بدنه ساخته شده برای ربات یک نمونه آزمایشگاهی است و برای استفاده از آن در موقعیت های واقعی باید کیفیت عملکرد ربات از همه لحاظ ارتقاء داده شود.

5- مین یاب

مین یابها را می توان به دو بخش عمده دسته بندی نمود، مین یاب خود کار و مین یاب کنترل از راه دور. در این طرح، ربات بر اساس قواعد مخصوص به مسابقات ساخته نشده است بلکه هدف از ساخت و طراحی آن، ایجاد زمینه برای استفاده عملیاتی از رباتهای مین یاب می باشد و به همین دلیل برای کنترل نمونه اولیه از ساده ترین روش ممکن، یعنی کنترل از راه دور استفاده شده است. به این صورت که اپراتور کنترل ربات را در دست دارد و ربات را در زمین به حرکت در می آورد. حرکت ربات توسط اپراتور طی یک الگوریتم خاص رفت و برگشتی می باشد، به محض دریافت علائم مبنی بر وجود مین، اپراتور مسیر حرکت ربات را تغییر می دهد.

برای ساخت ربات مین یاب فرض بر این است که جنس مینها فلزی بوده و با این فرض از یک برد فلزیاب القای پالس ^{1} بعنوان مدار مینیاب استفاده شده است. پس از تحقیق و تست مدارات فلزیاب مختلف این نتیجه حاصل شد که فلزیابها به علت اینکه مدارات آنالوگ هستند نویزپذیری بسیاری دارند و کار با آنها دقت و حساسیت بسیار زیادی میخواهد. این نوع فلزیابها به دلیل ارزان بودن و دقت نسبتاً بالا در یافتن فلزات، البته در مواردی که تشخیص نوع فلز مطرح نیست، بسیار رایج میباشد. این فلزیاب یک فلزیاب حرفهای با عمق قابل تنظیم تا حداکثر یک متر است. اساس کار این نوع فلزیاب بر تغییر خاصیت سلفی سیم پیچ جستجوگر، در اثر تغییر شار القای التا شده از جانب یک فلز است که خود را با تغییرات فرکانس در مدار القای پالسی آشکار میسازد برای درک بهتر یک مدار سلفی خازنی ^{2} نوسان ساز را فرکانس تولید شده تغییر میکند و این یک مدل ساده از اتفاقی است که در فرکانس تولید شده تغییر می کند و این یک مدل ساده از اتفاقی است که در این نوع فلزیاب می افتد [5,4]. برای تشخیص بهتر تغییر ولتاژ از یک

شکل 9 نمونه ربات ساخته شده در آزمایشگاه رباتیک دانشگاه صنعتی همدان

1- PI Metal Detector

2- RLC Circuit

نمایشگر شانزده تایی در بالاترین قسمت ربات استفاده شده است که مقادیر ولتاز را نمایش می دهد. همچنین یک بازر به دو پایه میکرو متصل گردیده است که وجود فلز را هشدار می دهد.

طریقه کار بازر بدین شکل است که در برنامه نویسی برای برد کنترل دو پایه میکرو متصل به بازر به عنوان خروجی تنظیم شدند و با تنظیم مقدار بهره مدار فلزیاب و تنظیم در برنامه با نزدیک شدن فلز، مقدار ولتاژ منطقی پایه خروجی میکرو یک شده و بازر به صدا در میآید.

همانطور که گفته شد برای جای گیری بهتر بر روی ربات پس از تکمیل فرآیند ساخت این مدار و حصول اطمینان از عملکرد مناسب برای حفاظت بهتر، مدار در یک جعبه و در قسمت انتهای ربات، زیر یک قطعه پلکسی که به منظور جایگاه برای برد کنترل و فلزیاب تعبیه شده بود، قرار داده شد. در شکل 10 تصویری از مدار آماده قبل از قرار گرفتن در جعبه نشان داده شده است.

6- كنتول ربات

از دیدگاه کنترل، رباتها را می توان به سه دسته کلی تقسیم کرد: رباتهای خود مختار ^{8} , رباتهای اتوماتیک و رباتهای تله اپراتور.

به رباتهایی که با بهرهگیری از هوش مصنوعی و حسگرها می توانند شرایط حاکم را درک و تصمیم گیری بکنند رباتهای خودمختار می گویند. نوعی از رباتهایی مینیاب و یا رباتهای پادار از این دسته هستند به گونهای که ربات وارد محیط می شود و با استفاده از هوش مصنوعی بصورت کاملاً خودمختار فعالیت مورد نظر را انجام می دهد.

به رباتهایی که برنامه ریزی میشوند که یک کار از پیش تعیین شده را انجام دهند رباتهای اتوماتیک می گویند. نمونهای از این رباتها، رباتهای صنعتی موجود در کارخانهها میباشند. این نوع رباتها روی یک پایه ثابت هستند و یک یا چند دستور مشخص را عملی می کنند.

اگر یک ربات به وسیله یک اپراتور از مکانی دیگر تحت کنترل گرفته شود و دستورات لازم را برای انجام یک کار خاص برای آن ارسال نماید به آن ربات تله اپراتور گفته میشود. بعنوان نمونهای از این رباتها میتوان ربات های امدادگر مسابقهای و یا رباتهای پرنده را نام برد.

در ساخت این ربات از آن جا که هدف اصلی تست عملکرد ربات مینیاب بر روی یک مکانیزم پادار بود لذا کنترل ربات سادهترین نوع، یعنی تله اپراتور در نظر گرفته شد.

3- Autonomous

7- مدارات کنترلی

با توجه به تعریفی که از رباتهای تله اپراتور ارائه گردید در اولین مرحله نیاز است که سیستمی که در شکل 11 نمایش داده شده است، پیاده سازی گردد. در این سیستم ایراتور نقش کنترل کننده اصلی را ایفا می کند، یعنی با دریافت میزان خطا با احاطه بصری کامل به ربات، دستور مناسب را جهت حرکت ربات صادر مینماید. به این منظور در ابتدا به یک ارتباط دهنده میان ربات و ایراتور نیاز است تا دستورات را به ربات انتقال دهد. سپس به یک پردازنده مناسب بر روی ربات نیاز است که با پردازش دادههای دریافتی دستورات لازم را جهت حرکت ربات صادر نماید و در انتها نیز به یک سری مدارات واسطه و درایورها جهت تقویت و انتقال سیگنالها از پردازنده به عملگرهای ربات نیاز میباشد.

7-1- يردازنده

این ربات از میکروکنترلر 8 بیتی اتمگا ¹32 که قابل برنامهریزی با سرعت پردازش 2 مگا هرتز است، بهره میبرد. این میکروکنترلر ساخت شرکت اتمل بوده و دارای 32 کیلو بایت حافظه قابل برنامهریزی فلش میباشد. همچنین این میکروکنترلر دارای قیمت مناسب و در عین حال کارآمد و پر امکانات است و بهدلیل سهولت در راهاندازی و به کارگیری جز رایج ترین انواع میکروکنترلرها می باشد.

این میکرو دارای چهار درگاه ورودی- خروجی 8 بیتی است که علاوه براین ورودی- خروجیها هر کدام از پایههای آن، از امکاناتی مانند ارتباط سریال ^{3} ، سیگنال مربعی ^{4} ، مبدل آنالوگ به دیجیتال ^{5} و غیره برخوردار

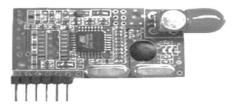
دراین پروژه بسیاری از این امکانات از جمله مبدل آنالوگ به دیجیتال، شمارنده ^{0} و ارتباط سریال مورد استفاده قرار گرفته است.

7-2- ارتباط ربات و کاربر

ماژول "اچامتی آر⁷" یک فرستنده و گیرنده رادیویی است که میتواند با هم نوع خود در فركانس 433 مگاهرتز ارتباط برقرار كرده و به تبادل اطلاعات بپردازد و تا برد 200 متر ارتباط خود را حفظ می کند. شکل 12 این ماژول را نشان میدهد.

شكل11 فلوچارت سيستم كنترل تله اپراتور

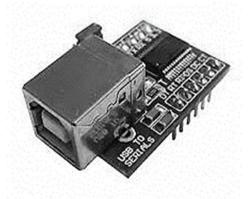
شكل 12 ماژول "اچامتىآر"

غیر همزمان برقرار سازیم تا با ارسال دادههای مد نظر از پردازنده به آن، دادهها را به ماژول مقابل ارسال نماید. به طور عمومی دو دسته از این ماژول ها وجود دارند یکی با استاندارد" آراس⁸232 " و دیگری با استاندارد "تی تی-ال⁹" که هر یک استانداردی برای انتقال دادههای منطقی است. استاندارد "آراس232 " غالباً در رایانههای شخصی مورد استفاده قرار می گیرد مانند یورت "کام¹⁰" ولی استاندارد "تی تی ال" معمولا در میکروکنتر لرها مورد استفاده قرار می گیرد. که از استاندارد "تی تی ال" برای این پروژه استفاده شده است چرا که در یک طرف مستقیماً با یک میکروکنترلر در ارتباط است و در طرف دیگر هم به دلیل اینکه در رایانههای جدید از پورتهای "یواسیی بجاي " كام " استفاده مي گردد از آي سي "افتي232 ^{۱۲} "كه در شكل13 نشان داده شده است بعنوان مبدل "تىتىال" به "يواسبى" مابين ماژول و کامپیوتر استفاده گردیده است. فلوچارت ارتباط ایراتور با ربات نیز در شکل 14 نشان داده شده است. اکنون دو کامپیوتر و پردازنده بر روی ربات و متعلق به کاربر قابلیت

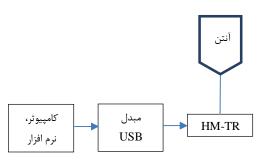
برای راه اندازی این ماژول کافیست ارتباط آن را با یک کامپیوتر بصورت

ارتباط با یکدیگر را دارند و این ارتباط با برنامه هماهنگی که بر روی هر دو پردازنده نوشته میشود، کامل می گردد.

این برنامه شامل کدهایی است که امکان حرکت ربات به عقب، جلو و چپ و راست را با تغییر دادن جهت چرخش موتورها و همچنین امکان حرکت استپر موتور و تولید هشدار هنگام کشف مین را ایجاد میکند، در واقع ایراتور دستورها را از کامپیوتر به میکروکنترلر ارسال می کند و میکروکنترلر آن دستورات را در مدارها و در نتیجه در ربات به اجرا درمی آورد.

شكل 13 مبدل "تىتىال" بە "يواسبى"

شكل14 فلوچارت ارتباط اپراتور با ربات

⁸⁻RS232

⁹⁻ TTL 10- COM

¹²⁻ FT232

¹⁻ Atmega32

²⁻ Atmel

⁴⁻ PWM (Pulse Width Modulation)

⁵⁻ ADC

⁶⁻ Timer

⁷⁻ HMTR

در رایانه کاربر یک برنامه در نرمافزار متلب نوشته شده است که یک سری دستورات خاص مبتنی بر تصمیم کاربر را به فرستنده رادیویی ارسال می کند و فرستنده رادیویی آن را به مشابه خود بر روی ربات انتقال می دهد، وقتی میکروکنترلر بر روی ربات آن را دریافت کرد با بررسی نوع فرمان، دستور لازم را جهت حرکت ربات صادر و در نتیجه ربات به سمتی که مد نظر کاربر می باشد حرکت می کند.

دیاگرام بلوکی کنترل ربات مانند شکل 15 است که کاربر در آن نقش کنترل کننده سیگنالهای ورودی ربات را دارد یعنی با دانستن هدف و مکان فعلی ربات، میزان خطا میتواند تشخیص داده شود و سیگنال مناسب برای ربات ارسال شود.

چنانچه مدل دقیق تری برای کنترل ربات مد نظر باشد، نیاز است به دلیل تأخیر در زمان ارسال و دریافت دستور و همچنین تأخیر در تشخیص خطا توسط کاربر، یک تأخیر زمانی در قسمت ارتباطات ایرای آن در نظر گرفته شود اما با توجه به ناچیز بودن این تاخیر و سرعت بالا در انتقال دادهها از کاربر به سیستم از آن چشم پوشی شده است.

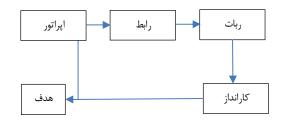
8- منبع تغذيه

منبع تغذیه برای ربات به سه بخش تقسیم می شود: برق موتورها، برق مدارات منطقی و برق مدار فلزیاب القای پالسی.

برای تأمین برق قسمتهای مختلف از رگولاتورها استفاده گردیده که با توجه به توان و ولتاژ مورد نیاز از مدلهای متفاوت استفاده شده است.

اولین قسمت ولتاژ مورد نیاز موتورهای جریان مستقیم ^{2} است، با توجه به اینکه موتورها 12 ولت میباشند و در عین حال به دلیل بار مکانیکی زیاد جریان زیادی را از منبع طلب می کنند از یک رگولاتور کاهنده ^{8} استفاده شده است که ولتاژ خروجی آن قابل تنظیم و تا 5 آمپر به مصرف کننده جریان میدهد. ولتاژ خروجی این رگولاتور کاهنده که در شکل 16 نشان داده شده است، با نصب یک مولتی ترن در مدار مربوط بجای مقاومتهای شماره 1 و 2 قابل تنظیم میباشد. در شکل 17 نیز شماتیک مدار این رگولاتور نشان داده شده است که در آن این دو مقاومت قابل مشاهده هستند.

در قسمت بعد یعنی برق مدارات منطقی به توان بسیار بالایی نیاز است و آنچه حائز اهمیت است تولید یک ولتاژ کاملاً یکنواخت (بدون نویز) 5 ولت است که رگولاتور 7805 این کار را تا حد قابل قبولی به کمک مدارات سافی و نویزگیر خازنی انجام می دهد. در قسمتهایی از مدار ممکن است مصرف کننده هایی مانند ال ای دی ها به کار برده شده باشد که باعث افزایش جریان عبوری از 7805 و باعث افزایش دمای آن می گردد. اگر دمای آن از حدی بالاتر برود منجر به سوختن رگولاتور و آسیب رسیدن به مدار می شود، برای

شكل 15 دياگرام بلوكي كنترل ربات

1- Communication

2- DC Motor 3- LM2596

4- I FD

پیشگیری از این اتفاق یا از حرارت گیر ^{6} که به همین منظور ساخته شده، استفاده گردیده است و یا سطح تماس رگولاتور با هوای اطراف بیشتر شده است که در واحد زمان دمای بیشتری را به محیط انتقال داده و باعث خنکی قطعه می گردد. در شکل 18 تصویری از شماتیک مدار تغذیه مدارات منطقی نشان داده شده است. موضوع بعدی تأمین برق مربوط به فلزیاب است که در آن نیز به توان بسیار زیادی نیاز نیست لذا برای آن از رگولاتور 7812 استفاده کردیم که کاملاً شبیه به 7805 می باشد و تنها تفاوتش، ولتاژ خروجی آن است که 12 ولت می باشد.

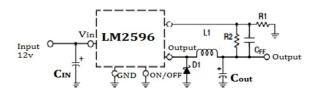
آنچه در این جا قابل توجه است، برای آنکه این نوع از رگولاتورها بتوانند یک خروجی قابل اطمینان و مناسب داشته باشند نیاز است که به آنها چند ولت بیشتر از ولتاژ خروجی آن بدهیم، به همین دلیل ولتاژ ورودی کل مدار حدود 20 ولت در نظر گرفته شده که وارد رگولاتور 7812 میشود و ولتاژ ورودی 7805 را از آن گرفته ایم. از طرفی برق 20 ولت همزمان وارد رگولاتور کاهنده نیز میشود که با تنظیم خروجی روی 12 ولت برق موتورها نیز با توان بالا تامین میشوند.

9- درايور و كنترل موتورها

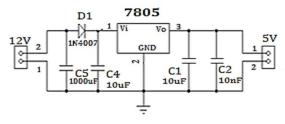
در این ربات برای راهاندازی و کنترل موتورها، با توجه به بیشترین توان آنها از آیسی ال 298 که در شکل 19 قابل مشاهده است، استفاده شده است. این آیسی سیگنالهایی در سطوح منطقی را دریافت و آنها را به ولتاژ و جریان مناسب موتور تبدیل می کند. این درایور می تواند نهایتاً توانی معادل

شكل 16 رگولاتور كاهنده

شكل 17 شماتيك مدار رگولاتور كاهنده

شكل 18 شماتيك تغذيه مدارات منطقى

⁵⁻ Heat Sink

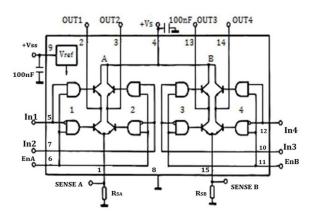
⁶⁻ L298

48 ولت ولتاژ و 4 آمپر جریان را عبور دهد و به صورت مجزا قابلیت درایو کردن دو موتور را دارا است. نقش اصلی تقویت را در مدار مجتمع این آیسی مدار ترانزیستوری به نام پل اچ ^{1} ایفا می کند که در شکل 20 می توان به ساختار آن پی برد.

این آیسی از طریق 6 پایه به میکروکنترلر متصل میگردد که برای هر موتور سه پایه استفاده می شود و دو پایه از این سه تا برای کنترل جهت چرخش موتور و یک پایه برای کنترل سرعت موتور با سیگنال پالس مربعی ^{2} مورد استفاده قرار می ^{2} یرد.

شكل 19 درايور ال298

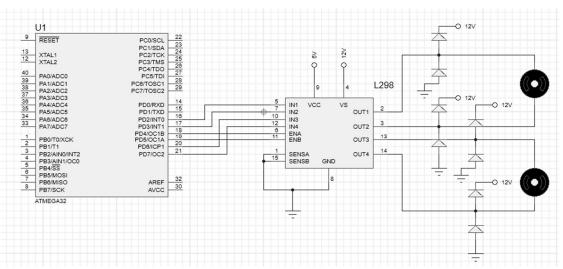
شکل 20 شماتیک داخلی درایور

برای کنترل سرعت موتورهای جریان مستقیم باید ولتاژ ورودی آن را كنترل كرد و اصطلاحاً سرعت موتور جريان مستقيم با ولتاژ آن رابطه مستقيم دارد. لذا اگر هدف، کاهش سرعت موتور های 50 دور در دقیقه به نصف و 25 دور در دقیقه باشد باید ولتاژ آن را که برای 50 دور، 12 ولت است به 6 ولت كاهش داد تا سرعت آن كاهش يابد اما اين كار اشتباه است چرا كه با توجه به رابطه اهمی مشخصه جریان و ولتاژ، با کاهش ولتاژ موتور جریان عبوری از آن نیز افت می کند و این باعث کاهش شدید قدرت و گشتاور خروجی موتور می گردد لذا بجای آن که ولتاژ لحظهای موتور کاهش داده شود ولتاژ متوسط آن در یک بازه زمانی بسیار کوچک کاهش داده میشود مثلاً بجای اینکه برای نصف کردن سرعت موتور 12 ولتی در 1 میلی ثانیه به آن 6 ولت اعمال شود در0/5 میلی ثانیه به آن 12 ولت داده می شود و در میلی ثانیه دیگر خاموش نگه داشته می شود و این همان کاریست که به وسیله موج مربعی، انجام می گیرد. نمای مدار بسته شده برای راهاندازی موتورها در نرمافزار پروتئوس در شکل 21 نشان داده شده است. همانطور که در شکل 21 مشاهده می شود دیودهایی بر سر راه موتور قرار گرفته است که به آنها دیود-های هرزگرد گفته میشود. در هنگام خاموش و روشن شدن موتور طبق قانون لنز جریانی قوی مخرب با تغییرات جریان مخالفت می کند که ممکن است باعث صدمه زدن به درایور گردد لذا برای جلوگیری از رسیدن این جریانها به درایور از دیودهای هرزگرد استفاده شده است.

10- برنامه ربات

کد ویژن ای وی آر ^{8} یکی از نرمافزارهایی است که جهت برنامه نویسی ای وی آر مورد استفاده قرار می گیرد. زبان برنامه نویسی این نرمافزار سی پلاس پلاس میباشد. به کمک آن می توان به همه امکانات میکرو دسترسی داشت و به سادگی برای میکروکنترلر برنامه مناسب را نوشت و آنرا برای پروگرام کردن روی سخت افزار تفسیر ^{6} کرد.

برای پیاده سازی یک برنامه نوشته شده، بر روی میکرو باید از برنامهریز استفاده کرد. برنامهریز وسیله ایست که میکرو بر روی آن قرار میگیرد و به کامپیوترهای شخصی متصل میگردد و به کمک یک نرم افزار مخصوص برنامه نوشته شده به حافظه فلش میکرو منتقل میگردد. انواع مختلفی از این برنامهریزها برای میکروهای مختلف وجود دارد که در ساخت ربات عنکبوتی

شکل 21 شماتیک درایو کردن موتورها

³⁻ Code Vision AVR

⁴⁻C++

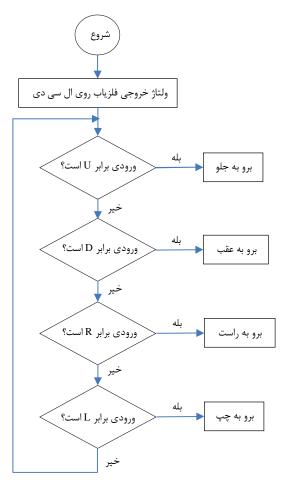
⁵⁻ Compile

از برنامه ریز مدل اس تی کا $^{1}500$ مخصوص میکروهای ایوی آر با نرم افزار ایوی آر استادیو ^{2} استفاده شده است. در شکل ^{2} فلوچارت برنامه حرکت ربات به اختصار نشان داده شده است.

11 - اسكنر

این ربات برای محیطهایی طراحی و ساخته شده که کاربر کنترل کننده ربات احاطه بصری نسبتاً کاملی به محیط و ربات داشته باشد لذا وجود سنسور و تجهیزات برای مکانیابی و مسیربابی ربات ضروری نبود. با این حال پیشبینی می شد که با توجه به ابعاد ربات و وجود موانع نسبتا بزرگ در محیط که ممکن است دید اپراتور را نسبت به محیط و ربات به صورت موقت مخدوش نماید، مشکل ساز باشد لذا سیستمی برای آن طراحی و ساخته شد که تا حد مطلوبی این دید را به اپراتور باز می گرداند و آن یک سیستم اسکنر محیطی میباشد که متشکل از یک استپ موتور و یک سنسور مانع یاب نوری لیزری میباشد که بر روی ربات نصب گردیده است.

عملکرد این سیستم به این صورت است که سنسور بروی یک دیسک که به وسیله ی است موتور می چرخد نصب گردیده و با هر پله چرخش موتور، یک نمونه از محیط اطراف برمی دارد و در کل به ازای هر 360 درجه چرخش موتور 54 نمونه برمی دارد که باعث یک درک قابل قبول از موانع نزدیک ربات می گردد.

شكل 22 فلوچارت برنامه حركت ربات

بازتابش فاصله را مشخص می کند، برای راه اندازی سنسور کافی است آن را با برق 5 ولت روشن و خروجی آنالوگ آن به مبدل آنالوگ به دیجیتال میکرو داده شود سپس با توجه به نمودار غیر خطی داده شده در دیتاشیت ^{5} آن که رابطه بین ولتازخروجی و فاصله حس شده است، می توان فاصله را مشخص کرد. استپ موتور استفاده شده در این سیستم یک استپ موتور تک قطبی است که برای راه اندازی به ولتاژ 12 ولت نیازمند است، برای انتقال دادههای

سنسوری که در ربات استفاده گردیده مدلی خاص ^{3} از سری سنسورهای

فاصله سنج شارپ 4 میباشد که اساس کار آن در یافتن فاصله، ارسال پرتوهای

مادون قرمز به صورت لیزری و دریافت آن میباشد که با توجه به زاویه

است و موتور استفاده شده در این سیستم یک است و موتور تک قطبی است که برای راه اندازی به ولتاژ 12 ولت نیازمند است، برای انتقال دادههای دیجیتال از میکرو به میکرو باید سیگنالهای آن از نظر ولتاژ و جریان تقویت شوند که برای این کار از آی سی بافر ^{6} استفاده شده است. لازم به ذکر است با توجه به نوع موتور و عدم وجود بار بر روی آن، توان زیادی برای حرکت مصرف نمی کند لذا برق آن از رگولاتور 7812 دریافت می گردد.

12- طراحي مدار

پس از پیاده سازی قسمتهایی که ذکر شد و حصول اطمینان از امکان پذیر بودن آنها، بر روی بردهای آزمایشی (بِرِد بُرد) پیاده سازی و تست شدهاند تا از عملیاتی بودن آنها نیز اطمینان حاصل گردد. در شکل 23 مدار شبیه سازی شده در نرم افزار پروتئوس قابل مشاهده است.

در این مرحله و پس از تست و اطمینان از عملکرد مدار باید برای چاپ، فایل پیسیبی ^{7} طراحی شود که برای این کار از قسمت طراحی برد نرم افزار پروتئوس استفاده شده است. برای طراحی مدار بر روی برد پیسیبی روش- های بسیار متعددی وجود دارد که ساده ترین و در دسترس ترین روش به کمک کاغذ گلاسه و اتو میباشد. به این صورت که ابتدا باید مدار فوق را بدون تغییر اندازه بر روی کاغذ گلاسه به وسیله پرینترهای لیزری چاپ کرد، تونرهای پرینترهای لیزری در مواجه شدن با گرما نرم شده و آماده جدایی و نشستن به روی یک سطح می شوند، از این خاصیت استفاده شده و با پر گردان کردن مدار فوق از روی کاغذ گلاسه بر روی پیسیبی خام طرح روی پیسی- کردن مدار فوق از روی کاغذ گلاسه بر روی پیسیبی خام طرح روی پیسی- بی به صورت آینه شده، قرار می گیرد. در مرحله بعد باید در محلولی مخصوص معروف به اسید مدار چاپی قرار داده شود تا قسمتهایی که تونر روی آن نیست با محلول واکنش داده و خوب پاک شود و آنچه باقی می ماند طرح مدار مورد نظر است. در قسمت بعد باید جای پایه های قطعات را به وسیله دریل مخصوص و مته 1 میلی متر سوراخ کرد تا بتوان قطعات را در جای خود قرار داده و لحیم کاری نمود.

13 - عيب يابي مدار

پس از ساخت مدار به طور کامل و لحیم کردن قطعات، اولین مشکلی که خود را نشان میدهد، قطع بودن مسیرهای مسی مدار به دلیل عدم برگردان شد قسمت کوچکی از تونر و پاک شدن به وسیله اسید بود. که مشکلاتی از این دست را می توان با قلع اندود کردن قسمت قطع شده، برطرف کرد.

مشکل دیگری که به هنگام تست مدار نمایان میشود، عدم کارکردن قطعه ای خاص است که در چنین مواردی ابتدا باید از نحوه قرار گرفته شدن قطعه اطمینان حاصل کرد سپس محل اتصال پایه ها با برد را مورد بررسی

³⁻ GP2Y0A41SK

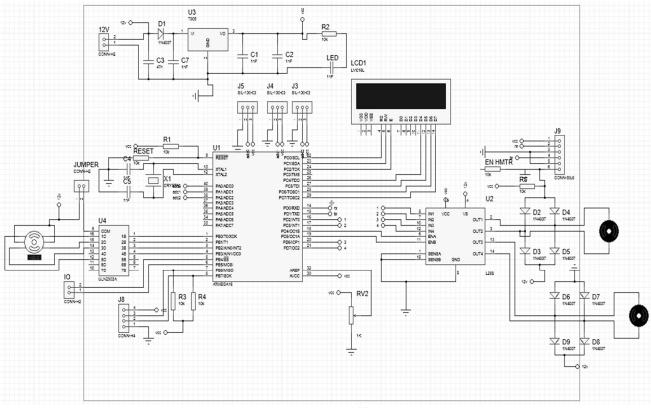
⁴⁻ SHARP

⁵⁻ Datasheet

⁶⁻ ULN2003

⁷⁻PCB

²⁻ AVR Studio

شکل 23 مدار کنترل در پروتئوس

قرار داد، اگر همچنان مشکل پابرجا بود به وسیله یک مولتی متر جریانهای ورودی به قطعه را باید چک کرد و با درست بودن همه این موارد احتمالاً قطعه مورد نظر سوخته است و باید تعویض شود. سوختن یک قطعه می تواند دلایلی از قبیل اتصال اشتباه آن، دریافت حرارت زیاد به هنگام لحیم کاری از هویه که باید در این کار دقت شود، داشته باشد.

در مواقعی که موتورها تحت بار مکانیکی قرار می گرفتند و جریان زیادی به آنها وارد می شد در قسمتهای دیگر مدار با پدیده افت توان و ولتاژ مواجه شدیم که به صورت لحظهای ولتاژ مدار افت داشت و این پدیده بر روی مدارات منطقی و مخصوصاً میکروکنترلر که بسیار نویز پذیر است نتیجه منفی داشت و اصطلاحاً باعث ریست شدن آن می گردید لذا برای جلوگیری از تأثیر این اتفاق، بر سر راه و نزدیکی برق میکروکنترلر یک خازن با ظرفیت مناسب قرار داده شد تا افت ولتاژهای لحظهای را جبران کند که باعث شد نتیجه بسیار مطلوبی بر روی عملکرد آن داشته باشد.

14- نتيجه گيري

دراین مقاله، مراحل مداسازی، طراحی و ساخت قسمتهای مکانیکی، الکتریکی و کنترل یک ربات مینیاب عنکبوتی نشان داده شد. پس از تکمیل ساخت، عملکرد ربات مورد ارزیابی در آزمایشگاه قرار گرفت. نتایج حاکی از عملکرد مطلوب ربات در حرکت و مانور و همچنین پیدا کردن مین است. بدیهی است استفاده از فلزیابهای پیشرفته تر که بسیار دقیق هستند می تواند

به بهبود عملکرد ربات کمک کند بگونهای که بتوان نوع فلز، عمق و شکل آن را در صورت نیاز تشخیص داد. همچنین اگر بازوی فلزیاب را کنترل نماییم، بطوری که بتوان ارتفاع آن را تغییر داده و یا آن را در محیط قرارگیری ربات دوران دهیم، دسترسی بهتری به محیط اطراف ربات خواهیم داشت. برای داشتن دیدی بهتر و مستقیم به محیط برای اپراتور، میتوان از دوربین بر روی ربات استفاده کرد. همچنین میتوان این قابلیت را به ربات داد تا به صورت خودمختار عمل کرده و محیط را آگاهانه طی نموده و مکان مینها را مشخص کند. با بررسی مکانیزم داخلی مینها این نتیجه به دست میآید که میتوان قابلیت خنثی سازی را نیز به ربات اضافه نمود. این ربات به دلیل مکانیزم حرکتی خاصی که دارد میتواند در زمینههای دیگری از قبیل معادن نیز استفاده شود.

15- مراجع

- [1] N. G. Lokhande and V. B. Emche. Mechanical Spider by Using Klann Mechanism. *International Journal of Mechanical Engineering and Computer Applications*, Vol. 1, No. 5, pp. 13-16, 2013.
- [2] T. Shannon. *Development of a Museum-Quality Display of Mechanisms*. Bachelor thesis, Massachusetts Institute of Technology. MA, USA, 2011.
- [3] G. Sandor and A. Erdman. *Advanced mechanism design: Analysis and synthesis.* Vol. 2, Prentice-Hall Inc., Englewood Cliffs, New Jersey, 1984.
- [4] C. D. Rakes, Basic circuitry of metal detection, Accessed 10 August 2014;http://www.talkingelectronics.com/projects/200TrCcts/MetalDet ectors/MetalDetectors-1.html
- [5] S. Durrani. A Pulse Induction Metal Detector. M.Sc. thesis, Australian National University. AUS, 2010.